

MISCAREA

Guvernul și politica țării

Critica d-lui Iorga. Răspunsul d-lui Vintilă Brătianu.

Dl. N. Iorga și-a făcut ieri intrarea în Camera—ca deputat ales la Ismail—cu o lungă cuvântare despre politica generală a țării.

În partea întâia d. Iorga—care s'a învârtit din străinătate cu rele impresii despre politica partidului național-țărănesc—s'a ocupat de politica externă a României, arătând că ceea ce s'a decis la Geneva, în ultima sesiune, nu constituie un succes.

D. Iorga a pus la îndoială declarațiile d-lui Mussolini făcute lordului agitator Rothermere, și a adăugat că în orice caz sentimentele poporului italian nu sunt alături de cele ale năvălitorilor.

Cu aceste relevări în politica externă, d. Iorga a trecut la politica internă, trecând în revistă evenimentele ce s'au perindat de la război încoace. În această parte d. Iorga a constatat că generația nouă pornită în luptele politice, generația „omnivorilor” care au deschis lupta împotriva politicii ante-belice, a pierdut lupta, căci s'a văzut că ea nu este superioară generațiilor anterioare.

Acestei critici generale a d-lui Iorga, a răspuns primul ministru:

D. Vintilă Brătianu a spus observațiilor d-lui Iorga opera pozitivă ce s'a realizat de către partidul liberal în ultimul deceniu prin următoarele declarații:

Ca președinte al Consiliului țării să răspund la unele lucruri deosebite, acele care mi s'au prezentat ca prezidenți al Consiliului, iar celelalte care privesc politica generală la discuția Mesagiului și sesiunii din toamnă. În ce privește politica externă, cred că nu se va desolidariza nimeni de politica ministrului nostru de externe. Am fost întotdeauna alături de marii noștri aliați. N'am avut noi intenția să împiedicăm Franța cu Italia, ci să arătăm tuturor solidaritatea de interes.

Relații normale cu toate statele, aceasta a fost politica noastră. În chestiunea de la Geneva, când d. Iorga va cunoaște amănuntele, va vedea cu câtă autoritate juridică și talent au fost apărute interesele noastre.

Suntem, cred, de acord cu toate partidele politice pentru a merge înainte în hotărârea pe care a luat-o guvernul. Dl. Iorga mi-a cerut ceva nou în politica internă și cu o notă pesimistă a expus o

situație veche.

Nu trebuie nici optimism exagerat, dar nici încredere în destinele neamului. Acum când vrăjmașii noștri duc o campanie împotriva noastră, susținuți de unele guri ce nu-și pot pune strajă, e necesară o unitate a tuturor.

Iată un ziar, al lordului Rothermere, care spune că împrumutul nostru dacă se va face nu va mai putea fi plătit, și spune apoi că eu aș fi fost silit să recunosc că s'au comis greșeli în bugetele Statului. Acest lucru e absolut fals.

Tot aici se spune că până ce nu vom da înapoi teritoriile ungurilor, nu vom avea încrederea străinătății.

Vedeți dar care sunt scopurile acestei campanii. S'au dus oameni de aici cari au alimentat campania străinilor.

Se pun acum trei chestiuni: asigurarea regimului constituțional puternic și ca să se știe și diacolo de hotare că nu se pot schimba stările de lucruri.

A doua chestiune e aceea a consolidării financiare împotriva căreia se duce campania și de cel de peste Nistru și de cel de peste Tisa.

Ei au teamă de o Românie bogată în energie și resurse. A treia chestiune e aceea ca să nu se încerce amestecul din afară imitațiunea sovietică pentru distrugerea țării.

Când văd echivocul în chestiunea constituțională, alianța de atitudine în campania contra țării cu Rothermere și primirea comisiilor alături de partidul național-țărănesc, sunt lucruri cari îmi trezesc atenția tuturor.

Eu am făcut sincere propuneri de colaborare tuturor elementelor politice.

Am fost ca șef al guvernului, la toți șefii de partide. De câte ori voi putea găsi la adversarii noștri înțelegerea timpurilor și greutăților voi face tot ce se va putea pentru binele acestei țări.

În ce privește unele lucruri spuse de dl. Iorga cu privire la expropriere și votul obțesc, spun și azi tuturor că am luptat pentru votul obțesc și cred în el.

Din reforma agrară făcută va ieși bogăția acestei țări și propășirea ei. Atunci va recunoaște și dl. Iorga că s'e făcut bine ceea ce s'a făcut.

Opera pe care am făcut-o noi, a avut în vedere refacerea României-Mari.

Curajul d-lui Petrovici

Fostul ministru al instrucțiunii, d. I. Petrovici,—autor al unui proiect de lege al liceului după care elevul care nu putea să-l termine până la sfârșit, rămânea un decelasat ne mai putând să se ducă la nici o altă școală,—autorul unei legi, care scoate istoria Românilor din liceu și o pune pe învățământ incidental la istoria omenirii,—d. Petrovici are curajul să discute cu d. dr. C. Angelescu, actualul ministru al instrucțiunii, valoarea noii legi a învățământului secundar, una din cele mai importante și salutare reforme școlare ce s'au făcut la noi.

D. I. Petrovici nu înțelege, apoi, în ce vor consta lecțiile de educație în școală. Îl asigurăm că nu în chipul cum se odăuse a se transforma ministerul instrucției în depozit de slofe de postav și nici nu se va pune în aceste lecții de modul cum s'au cumpărat unele localuri de școli sau ministeriatul d-sale de penibilă amintire.

IN JURUL „SALONULUI OFICIAL”

— Întâmpinarea pictorului Octav Băncilă.—Propunerea sculptorului Jelea. —

Se știe că Ministerul Artelor, în vederea organizării „Salonului Oficial” a instituit o comisie (juriu) alcătuit din sculptorii: Stoik, Jalea, și Medrea și pictorii: Steriade, S. Popescu, Rescu, Patrascu, Teodorescu-Sion și Octav Băncilă cari să decidă asupra lucrărilor prezentate în acest scop.

Cum majoritatea juriului a venit cu ideea preconcepțată de a aproba numai cele lucrări cari corespund așa zisei arte moderne, „expresioniste”, sculptorul Jalea și pictorul Băncilă au luat o atitudine hotărâtă, respingând aceste lucrări.

Cel întâi pictorul Octav Băncilă, văzând că nu poate abate juriul de la hotărârea preconcepțată, a înaintat o întâmpinare scrisă d-lui ministru al Artelor, prin care cere instituirea unui nou juriu alcătuit din membrii a căror autoritate artistică este indiscutabilă și cari au cu totul o altă concepție despre ceia ce trebuie să fie un „Salon”.

În întâmpinarea pe care pictorul Octav Băncilă a adresat-o d-lui ministru al Artelor—refuzând a semna procesul-verbal al juriului:

Domnule Ministru,

Mulțumindu-vă pentru onoarea ce mi-ați făcut, numindu-mă în juriul care organizează „Salonul Oficial”, îmi permit a vă exprima umila mea părere în ceea ce privește modul cum au lucrat onorarii mei colegi din acest juriu.

După impunătoarea manifestare a artei plastice naționale ce a avut loc la Ateneul Român, unde s'a organizat „Retrospectiva” și în interesul ce se urmărește de către Onor. Minister al Artelor prin organizarea „Salonului Oficial”, cred că nu este bine ca în acest salon să se figureze, absolut predominant, un singur curent ca cel pe care îl susține majoritatea juriului.

Nu pentru a face discordia sau pentru a-mi impune părerea notez aceste observații, ci respectuos Domnule Ministru, îmi permit a vă ruga să bine voii ca în interesul suprem al artei și al producției artistice, să instituiți un nou juriu alcătuit din elementele artistice de înaltă autoritate care să organizeze „Salonul Oficial” în așa fel, în cât el să fie anual o oglindă vie a manifestărilor artistice născute și stăt de necesare artei noastre naționale și scopului cel urmărit pentru înălțarea și dezvoltarea ei.

Așa cum s'au pronunțat onor. ei colegi din juriu, „Salonul” proiectat pentru anul acesta umează să prezinte un singur punct de vedere, o singură concepție și un singur curent, care dacă poate fi astăzi la modă, nu va înlocui nici odată clasicismul, spre care se îndreaptă azi toate privirile.

Îmi permit să accentuez asupra acestei concepțiuni în artă și în speranță că veți bine voi a aprecia această întâmpinare, vă rog Domnule Ministru, ca numai în

interesul artei să acceptați propunerea mea, instituind un juriu care să fie preocupat de această înaltă și eternă concepție în materie de artă.

Primiți, vă rog, Domnule Ministru asigurarea deosebitei mele stime și considerațiuni.

OCTAV BĂNCILĂ

București 29 Martie 1928.

În același timp sculptorul Jalea publică în ziarul de București o scrisoare în care arătând că lucrările prezentate, în majoritatea lor, fiind lipsite de orice valoare cere ca anul acesta „Salonul Oficial” să fie contramandat.

ECOURI

Zilele acestea, teatrul lui Reinhardt din Viena s'a putut fâli cu un jubileu rar. S'a reprezentat pentru a 100-a oară piesa „Perrichet” de Langer, în mai puțin de un an. Astfel această piesă ce a devenit unul din cele mai mari succese ale Vienei, din ultimii ani.

La toamnă „Teatrul popular german” din Viena va reprezenta „Uvejk” după romanul lui H.šek, în noua prelucrare a lui Max Brod, care va fi cu totul diferită de cea reprezentată la „Teatrul Piscator” din Berlin.

În Aprilie a. c. se va deschide în orașul Skopje expoziția Serbiei de sud, care va avea 4 secțiuni: textilă, economică, și diverse. Interesantă va fi mai ales expoziția țesăturilor turcești, de tutun și opiu. În secțiunea de piscicultură va fi un acvariu cu exemplare vii a tuturor felurilor de pești din marile lacuri ale Macedoniei. În ultima secțiune se vor expune mai mult mașini.

Informații

— Astăzi dimineată s'a oficiat la bisericuța dela Copou, în prezența membrilor familiei și a numeroșilor prieteni, parastasul de un an de la moartea fostului ministru Ileana Al. A. Bădăreanu.

— Locuitorii din str. Mlaștinei (Socola) au făcut o plângere la Primărie prin care arată că în aceea stradă staționează grupe mari de cotingare, cari dăunează igienei.

Primăria a dispus ca toți acești cotingari să staționeze de acum numai în șoseaua Națională.

— Primăria a luat dispoziția de a continua alinierea străzii Sărării.

În cursul săptămânii viitoare va fi tăiat colțul de teren din fața casei a III-a de poliție unde strada forma un cot pronunțat.

Alinierea va continua în susul străzii.

Accident de tramvai

Un grav accident de tramvai s'a întâmplat ieri după amiază în str. Palat vagoni cu no. 23, condus de manipulantul Const. Tănăsă, venind cu mare viteză spre Ștefan cel Mare, a dat peste o căruță în care se afla sâtenul Ștefan Tabacov din Băii. Căruța a fost complet sfărâmată, iar sâtenul aruncat la o mare distanță. Prin cădere, Ștefan Tabacov s'a ales cu o rană la cap și piciorul stâng. Cauza accidentului ar fi faptul că sâtenul conducea căruța pe o parte a străzii, contrar prescripțiilor serviciului circulației.

D-na Rodica Nestorescu, profesoară la Conservatorul din localitate, s'a dovedit a fi o bună maestră în ceea ce privește elementele muzicale pe care le formează.

La o producție anterioară a Conservatorului maestră și-a prezentat pe doi din cei mai buni elevi ai săni. D-na Braeschi, o soprană iejeră cu mult simț muzical și dl. Protopopescu un bariton a cărui timbru promite pe zi ce trece un succes tălmășit element.

D-na Nestorescu cu asemenea elevi poate să-și permită orice încercare muzicală din operele clasice—nu numai din „Traviata”, pe care o vor cânta Luni la festivalul „Femeilor Române”.

CRONICA TEATRALĂ

„CYRANO DE BERGERAC”

În frumoasa versiune poetică a d-lui M. Codreanu s'a reprezentat aseară faimosul poem rostand-ian.

Au venit la teatru însetați de poezie, și am plecat deziluzionați:

Dl. Tony Bulandra a pus la contribuție toate resursele de care dispune și a depus și o muncă într'adevăr extraordinară,—cu care a isbutit să anihileze cea mai mare parte a comoarei de frumusețe, virtuozitate, ironie, eroism și tragism ce stau atât de elegante în file-ce vers.

Ne miră, cunoscând inteligența d-lui Tony Bulandra, cum d-sa n'a sesizat toate aceste nuanțe ce se impun prin versul în sine,—din care cauză a trebuit să depună o muncă atât de grea, ca să-și vocifereze rolul în cele două acte prime într'un chip atât de obositor și extenuant.

O singură excepție, în actul al treilea, în scena balconului, și în toate celelalte scene lirice în care dl. Bulandra a fost în rol. De rest, adică de părțile celelalte nu face să ne ocupăm fiindcă nu avem intenția de a-l jigni pe interpret.

În altă ordine de idei:

Actul întâi—cel mai fastuos—a fost masacrat: ca joc de scenă, ca mișcare, ca decor și ca text. Scenele cu Montfleury, foarfecate, scenele cu Cardinalul, suprimate, astfel că poemul nu mai apărea în amploarea cunoscută celei mai mari părți din public, care l'a văzut poemul în străinătate, sau la lași cu ansamblul francez în frunte cu Daragon.

D'apoi ansamblul? Cu excepția d-nei Marietta Sadoveanu, care e un temperament și cu excepția interpretului lui Rapueneanu care a avut un joc mai natural și a spus „rețeta în versuri” a turtitelor mai bine cum a accentuat dl. Bulandra tirada nasului, balada duelului, sau versul de recomandare a garsonilor, ce să mai relevăm din producția scolară de aseară?

Regretăm din suflet aceste lipsuri nepermise și regretăm mai mult că maestrul Codreanu n'a participat la punerea în scenă a piesei decât ca simplu spectator.

Nădăjduim însă că în viitoare stagiune poetul să ne dea un restabil „Cyrano” cu tot fastul necesar—pentru suflet și pentru ochi.

ARALD

Mănăstirea CETĂȚUIA

de O. TAFRALI

II

Și la Cetățuia descoperim aceleași încadrări tipice gotice, cu o oarecare modificare, potrivit gustului moldovean, ale ușilor și ferestrelor, aceleași cordoane moldovenești, cu sucurile lor caracteristice, cari urmăresc liniile pereților încăpătoare în interior și sunt decorate cu motive florale pictate. Brâu înău, care înconjoară biserica pe din afară, la o înălțime de aproape trei sferturi dela pământ are caracterul moldovenesc ca la Treile-rarhi, este însă încadrat între două benzi de piatră cioplită cu ornamente florale în stilul Renașterii, cum le găsim și la Golia.

Astfel, constatăm influența celor două monumente anterioare: legene: a Treile-rarhiilor și a Goliei. Arhitectural a ținut, să imite de aproape pe cel dintâi, dar a luat ceva și din ornamentația celui de-al doilea.

Restaurarea a produs și la Cetățuia schimbări regretabile, de pildă la cupole. Ele sunt astăzi acoperite cu două câșcui țiguitate occidentale, catolice, de un stil inferior, lipsit de orice eleganță și străin monumentului. Și cu toate acestea, restauratorii ar fi putut vedea cum era biserica în starea ei primitivă, căci în interiorul ei, se află portretul lui Gheorghe Duca ținându-și în mâini cutoria. Biserica are turle, acoperite cu cupole rotunde bizantine. Modificarea ce s'a făcut prin restaurație, este greșită și disgrațioasă.

Biserica se compune ca Treile-rarhi, dintr'un nartex, acoperit pârțit de cer prin cele două coloane caracteristice stilului mai multor biserici moldovenești începând cu ale lui Ștefan cel Mare încoace.

Între aceste coloane, trebuiau să fie atârnate după concepția arhitectului, vechile cari alcătuiau după moda bizantină, trivionul (niplă perdea), ce ne întâmpină încă din secolul al V-lea la sfântul Dumitru din Salonic.

Cupola de stil moldovenesc se ridică pe o bază pătrată și apoi prin arcuile în diadonă obținându-se un al doilea cerc s'a clădit tamburul.

Lupta cu Doctorii în Rusia

Rusia sovietică duce actualmente o luptă aprigă cu medicii.

Medicii dela țară trebuie să sufere totul din partea populației incolte, care adesea învinuiește pe doctor de insuficiență călădării medicale și cere lucruri imposibile. În câteva cazuri medicii au fost uciși sau bătuți până la schilodire. Cu toate acestea oficiole medicale în frunte cu comisariatul sănătății publice presează asupra doctorilor, care nu vor să plece la sate și să se expună pericoulul practicii la țară.

Zilele acestea au fost amenințați cu pierderea titlului, 16 medici care au refuzat să plece la țară iar 15 au fost șterși de pe lista celor fără de lucru pentru același motiv.

„Povestiri Tragice”

În cursul săptămânii viitoare se va depune în librării volumul „Povestiri Tragice” datorită cunoscutului satiric Salom Alechem în traducerea d-lui C. Săteanu.

Volumul prefăcut de dl. Octav Botes cu un studiu asupra marelui satiric, cuprinde următoarele cele mai noi lucrări: «Un schimb de cuvinte», «Șah la Tar», «Dela o polonă», «Treile Calendare», «O istorie sugestivă», «Minunea din ziua aceea», «Ghiță Părischevici», «Între oameni sălbăteci», «Cu clasa treia», «Moșu și mătușa», «Plăcerea Tatei», «În ziua iertării» (Tipuri cari dispar), «Riviera», «Cetătorii», «Profetul Elie», «La Băi», «Doctorii», «Să nu fii bun».

Volumul apare ilustrat.

„Iașul Cultural și Social”

Sub titlul acesta a apărut astăzi noua lucrare a colegului nostru și amicului, scriitor ȧșan d. I. Dașin, având următorul cuprins:

Primele Manifestări.—Politica Iașului: Clubul socialist.—Conservatorii și Liberalii. Intrunirile contradictorii. Cumpărarea conștiințelor. Bătăușii în alegere.—«Partidul Radical»: Gh. Panu. O afinitate terică.—Opoziția Unită. Gh. Mărescu. Cum se făceau alegerile. «Partidul Unitarist»: P. Carp.—Tinerii unitariști, Canari, Eugen Ionescu, etc. «Era Nouă», «Unitaristii în alegere». Dl. Iacob Negruți.—Ion Creangă în alegere.—Mișcarea antisemită. Dl. A. C. Cusa.—Ruptura între socialisti.—Dl. C. Stere și studențimea.—Fuziunea radicalo-conservatoare.—Epoca lui Al. A. Bădăreanu.—Cum pretreceau politicienii: Bolla Rece. Tinerimea. Epigramele lui Fântânaru și Cudugă.—Vasile Gheorghian.—«Iașul Cultural»: «Convorbiri Literare» și «Contemporanul».—Conferințele de la Universitate.—«Presa Legată»: «Lupta».—«Evenimentul». Expulzarea lui Albert Honigman.—Gh. A. Scorțescu, Apogeuul «Evenimentului»: Strius, St. R. Scriban, Dan, Belcescu, Caragiale la «Evenimentul».—Raki, St. O. Iosif.—Virgil N. Cigman, N. Beldeanu.—Rodion, Al. Volanschi.—«Iașul Literar și Artistic»: Arctiva—Reviste efemere, «Epigonii». «Arta».—«Pictură și Sculptură»: C. D. Stăhă, Bardasare Em. Th. Bucliu, Constantin, Gh. Popovici, O. Băncilă, Ilie Burghiele.—«Teatrul». Galino, Gr. Manolescu și Aristida Romanescu, State Dragomir, P. Sturdza, Penel, P. Lichu, Aglaia Pruteniu etc.—«În drum spre marea reformă».

De vânzare la toate librăriile.

„GHIATA” S. A. R.

pentru fabricarea gheții artificiale și utilizarea frigorigerelor lași

Aducem la cunoștință onor. public, că Primăria Municipiului Iași a fixat prețul gheții loco fabrică la lei 1.70 kilogramul.

Primim abonamente pentru furnizare de gheață artificială la domiciliu (pentru tot anul) cu începere de la 1 Aprilie a. c. cu preț de lei 1.95 kilogramul.

Abonamente se primesc la:

Buc. Corespondentul din Italia al ziarului „Le

Agentia noastră din str. Ștefan cel Mare No. 36.

Banca Comerțului P.-Iloaiei

Societate Anonimă

Capital Lei 2.000.000 deplin vărsat

Convocare

Domnii acționari sunt invitați de a lua parte la adunarea generală ordinară, care va avea loc în ziua de 22 Aprilie 1928, ora 11 a. m. la sediul Băncii noastre din Podul-Iloaiei, cu următoarea ordine de zi:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație pe anul 1927.
2. Raportul cenzorilor pe anul 1927.
3. Decizia asupra raportului cenzorilor și asupra aprobării bilanțului și contului de profit și pierdere, precum și descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea anului 1927.

4. Decizia asupra întrebării beneficiului net.
5. Alegerea cenzorilor și a supleanților pe exercițiul 1928.
6. Eventuale chestiuni.

Conform statutelor, cenzorii pot fi realeși. Domnii acționari conform statutelor, pentru a putea exercita valabil dreptul de vot, trebuie să depună cel mai târziu la 12 Aprilie 1928 acțiunile d-lor la Casieria Societății în Podul-Iloaiei contra unei cărți de legitimație, care trebuie să conțină numele exact al depunătorului, numărul acțiunilor depuse și cel al voturilor convenite.

Consiliul de Administrație

ACTIV Bilanțul General încheiat per 31 Decembrie 1927 PASIV

Casa	—	Capital	—	2000000
Numerar	864236	Depozite	—	1861928
Efecte de primit	4942421	Creditori	—	1007185
Diversi debitori	382010	Efecte reescutate	—	740800
Acționari	75500	Conturi de Ordine	—	499851
Mobilier	154630	Profit net	—	—
Instalațiuni	109800	Report din 1926 lei 67999,10	—	—
	6528597	Profit „1927 „350833,20	418832	30
			6528597	—

DEBIT Contul de Profit și Pierdere încheiat la 31 Dec. 1927 CREDIT

Cheltuieli de Administrație	592302	Dobânzi, comisioane etc.	1344151	80
Dobânzi cuvenite anului 1928	198000			
Amortizări	135017	50		
Beneficiu net	—			
Report din 1926 lei 67999,10	—			
Beneficiu 1927 „350833,20	418832	30		
	1344151	80	1344151	80

Preș. (ss) Valeriu Bulgaru Director (ss) H. M. Ornstein Șef. Contab. procurist, S. Sonnenfeld Cont. autorizat

Verificat de noi și găsit conform cu registrele.
Cenzori: (ss) Vasile Matei, (ss) C. Seleanu, (ss) Ing. Leon Brill.

INFORMAȚIUNI

— Sesiunea corpurilor legislative a fost prelungită până la 6 Aprilie.

Convocare. Membrii societății pentru învățătura poporului român sunt convocați pentru ziua de Duminică 1 Aprilie, în sala laboratorului de Chimie minerală, — Universitate.

Se va pune în discuție raportul cenzorilor, descărcarea consiliului de administrație și se va proceda la alegerea de noi membri a societății.

Această fiind a doua convocare, adunarea se va ține cu orice număr de membri prezenți.

— Luni 2 Aprilie se pune în vânzare al 5-lea număr din „Orașul nostru” cu articole semnate de d-nii Eug. Herovanu, prof. I. Iordan, N. A. Bogdan, Virgil Ghiorghe, inginer Cristea, dr. Solomonovici, etc.

Acest număr e consacrat sărbătorii lui Gh. Asaki și are o îngrîșire artistică deosebită.

4 lei exemplarul.

— În cursul săptămânii viitoare se vor anunța data și locul expoziției de caricaturi Jean Melle, care va produce mari surprize amatorilor de artă.

— Măine, Duminică 1 Aprilie a. c. la orele 11 a. m. va avea loc o experiență de stingere în cartea Primăriei cu aparatul de stins „Minimax”.

— În astă seară Sâmbătă și mâine Duminică în matineu, «R. U. R.» la teatrul național.

Măine seara „Stane de Piatră”.

lașul și caricaturistii

Artă diferă și se modelează potrivit talentelor.

Apropiată expoziție pe care o va deschide dl. Jean Melle în localitate, vrea să exprime o manieră aparte, necunoscută publicului nostru amator de artă.

Caricaturistul „Rampei” nu vrea să fotografieze tipurile și personajele urbane noastre; el le schițează fugitiv, îndemnat și definitiv, în câteva trăsături rezecate de condei.

Expoziția de caricaturi Jean Melle va fi o mare surpriză pentru leșeni. Apropiatul ei vernisaj impune deci o serioasă doză de răbdare. S'o avem.

Spargerea din strada Cuza-Vodă

O spargere îndrăznească a fost adusă la cunoștința poliției.

În cursul nopții, probabil pe la ora 4, mai mulți indivizi rămași până în prezent necunoscuți, s'au introdus în magazia din curtea caselor din str. Cuza-Vodă 48, în care se aflau mărfuri proprietatea comerciantului Leon Grimberg. Cu ajutorul unor chei potrivite, indivizii au pătruns în magazie, unde au început a strânge batoarele cu stofă, pe care le au transportat în stradă, unde probabil aștepta o căruță în care s'a încărcat marfa furată.

Furtul a fost descoperit astăzi dimineață de către funcționarii magaziei, care au observat dispariția mărfurilor din magazie.

Cercetările începute de către poliție, tind a la descoperirea cât mai rapidă a îndrăzneților hoți.

— Prin spargerea unui geam, individul Nec. Holban din str. Calarasi 14 s'a introdus în locuința comerciantului Const. Buznea din strada Nicolina, furând mai multe haine și suma de 4000 lei după care a dispărut.

Începându-se cercetări de către comisarul Capîță numitul individ a fost arestat în urma indicațiilor date de comerciant, victima furtului.

— A fost arestat Gh. Munteanu din Șos. Morii de Foc 51, reclamat de către un locuitor din aceeași stradă pe care l-a bătut într'un mod sălbatic.

— Au fost conduși la brigada Petru Teceiu din Hotin și Moscu Itca, găsiți fără acte într'o cafenea din bulevardul Ferdinand.

CONCERTUL CAROL SZRETRB. — Astăzi la ora 9 seara are loc în sala Conservatorului concertul maestrului pianist Carol Szretrb.

Programul este compus din Bach, Brahms, Chopin, Strauss, etc. Măine dimineață la ora 9, are loc al doilea concert. Biletele „Brasov”.

— D-lră Gramer din Șos. Galata 30, a fost reclamat de către locuitorul Gh. Dimitriu pentru un furt de bani și bijuterii comise în cursul unei trecute. Poliția a dispus cercetarea cazului.

ULTIMA ORA

Regele Italiei abdică din cauza fascismului

Buc. Corespondentul din Italia al ziarului „Le Cotidien”, anunță că în urma tensiunii ce domnește între Regele Italiei și d. Mussolini, Suveranul ar fi decis să abdice în favoarea fiului său Umberto.

Corespondentul mai adaugă că știrea, deși se credea, este cunoscută în toată Italia.

Regele a luat o atitudine hotărâtă, nemulțumit de doctrina fascistă.

Aceasta în urma criticii făcute fascismului de d. Giolitti în ședința senatului când s'a desbatut reforma electorală, discurs în care d. Giolitti a arătat că fascismul tinde a surpa constituționalitatea.

Știrea a apărut astăzi în ediția specială a ziarelor din București.

Sentința în procesul revoluționarilor dela Uskub

Buc.—Se anunță din Belgrad că eri s'a dat sentința în procesul revoluționarilor de la Uskub, acuzați la participarea răscoalelor macedonienilor.

Acuzatul principal Milan Puzovici zis și Fantonia, a fost condamnat la 10 ani muncă silnică și un complice al său la 5 ani.

Ceilalți acuzați au fost achitați.

DI. Mussolini bate în retragere

Buc.—În afară de presa franceză, toate ziarele din Cehoslovacia și Jugoslavia comentează în chip defavorabil declarațiile făcute de d. Mussolini în chestia revizuirii tratatului de la Trianon.

Se anunță din Roma că d. Mussolini a început să dea înapoi pe această chestiune.

Ziarul „Giornale di Italia” publică un comunicat semi-oficios în care arată că d. Mussolini nu și-a exprimat decât simpatia față de acțiunile lordului Rothermere și aceasta, nu ca șef al guvernului, ci ca o simplă părere personală.

Ziarul mai adaugă că Italia a dat o pildă pentru modul cum trebuie respectate tratatele, iar în chestia tratatului Trianon nu a pronunțat decât o părere personală, care nu angajează guvernul.

Conferința uniunii inter-parlamentare la Praga

Praga (Ceps).—La Praga au sosit delegații diferitelor parlamente din lume spre a participa la Conferința Uniunii inter-parlamentare, care se ține anul acesta în capitala Cehoslovaciei. Ședințele celor trei comisii ale Uniunii, politică, juridică și socială, precum și ale consiliului Uniunii au început de ieri 29 Martie și vor dura până la 3 Aprilie, în sala Parlamentului cehoslovac. Scopul conferinței va fi pregătirea ordinii de zi a congresului ce se va ține la Berna în 8 și 9 Iulie urm.

La conferința din Praga participă 70 membri ai diferitelor parlamente. Prima delegație care a sosit la Praga este delegația jugoslavă, formată din însemnați politicieni jugoslavi între cari dr. Kuzmanović, primarul Belgradului și președintele delegației, apoi S. Balci, Ștefan Radici ș. a. După sosirea delegației jugoslave a avut loc o constatare comună între parlamentarii jugoslavi cehoslovaci la care s'a stabilit înțelegerea unei conferințe inter-parlamentare cehoslovaco-jugoslavice la Belgrad în zilele de 21—27 Mai carent.

Ministrul Afganistanului la Leningrad

Moscova (Ceps).—La Leningrad a sosit zilele acestea ministrul plenipotențiar al Afganistanului, Mirza Muhamed Khan. În convorbirea cu corespondentul ziarului „Izvestia” ministrul Afganistanului s'a referit la chestiunile raporturilor reciproce între Afganistan și Rusia Sovietică precum și la sosirea în Rusia Sovietică a regelui Amanullah.

Cinematografulo Lugansk. — Numai azi Sâmbătă și mâine Duminică mai rulează pe ecranul „Teatrului Sidosi” marile succese ale filmului „Gosta Berling” înscenat pentru ecran după romanul scriitorului Selma Lagerlof premiată pentru această scriere cu premiul Nobel. Rolurile principale sunt interpretate de cei mai buni artiști danezi.

La teatru „Cinema Elisabeta” „Danul Moștei” care de asemenea reputează un succes deosebit și în care artistul suedez Gosta Eckman și decanul Comediei Franceze de Ferody au desăvârșit creații.

Apelurile fiscale de Luni 2 Aprilie

DIMINEAȚA: Gh. Toma, E. Maftei, Dobriș Leiba, Primăria Iași, M. Șmilovici, I. Leibovici, Maria Bougart, R. L. Popescu, Clubul F. I. Iacobson, I. Puică, P. Amarandei, M. Dăscălescu, M. Gurău, I. Antonescu, I. Iftim, El. Gârlea, P. Măcărăscu, C. Ciobanu, Gh. Mavropoi, V. Creangă, S. Bercevic, Mos. N. Segal, Fabrica „Fermentul”, G. Postodor, V. Ie Botez, N. Răscanu, Plut. G. Răileanu, N. Pricop, D. Ciobanu, N. Porumb, D. tru Adam, I. Morariu, N. și F. Harnescu.

DUPA-AMIAZĂ: — Teodor Clement Ionescu, Petru N. V. Tașanu, D. Sărbulescu, G. Găică, T. Burghilea, Camil Malinchi, F. Berman, M. Brăscu, D. Bercevic, Epit. Bis. St. Neculai, El. Vasiliu, C. Șerban, M. Canez, N. Neiman, M. Retescu, El. Marcu, S. Bittică, P. Săvescu, E. Sarchian, Plut. I. Ohelaru, R. Urzică, H. Leibovici, H. Ș. sin Moisă, V. Banu, I. Șerban, I. Abramovici, Gh. Luca, Col. dr. Gh. Balăceanu, M. Ciudin, P. Măcărăscu.

— Expoziția de pictură Erco închinându-se, persoanele cari au refuzat tablourile sunt rugate a și le ridica.

Mișcarea în clerul eparhial al Moldovei

— NUMIRI DE PREOȚI —

Au fost numiți: Gh. Vălcu, preot la parohia Hănești jud. Dorohoiu, N. Todicescu, preot la biserica Sft. Ilie, V. Gălinescu, preot la parohia Pângăricioi, jud. Neamț, St. Mardare, preot la parohia Cârjoaia, Iași.

Numiri de cântăreți: I. Condurache la biserica din Roșcani-Botoșani, V. Cotea la parohia Mădărac-Iași, Gh. Croitoru la biserica Frumosa, D. tru Ori ori la biserica 40 Mucenici, A. Leonte la parohia Schita Iași, E. Chirila la parohia Gărbănești jud. Botoșani, V. Nabrei la parohia Ioldești Botoșani, Vasile Salariu la parohia Lănești Botoșani, Ioan Barbu la parohia Găvănești-Dorohoiu.

DE INCHIRIAT Un apartament, trei odai, bucatărie, altor două odai, bucatărie Str. ELENA DOAMNA 49 a se adresa d-lui C. Toma.

Pictura bisericii este interesantă. Ea nu datează, cum crede dl. N. A. Bogdan în interesanta sa operă „Orașul Iași”, din anul 1842. La această dată, ea a fost restaurată numai. Operația aceasta a consistit în răvirea colorilor, care a alterat cu totul stilul frescelor. Spălându-se vopsea de deasupra, s'ar scoate a ivală picturile originale, cari pot avea un deosebit interes pentru istoria artei la noi.

Dovezi că pictura este cea din secolul al XVIII-lea sunt următoarele:

1. Deasupra ușei de intrare, în interior se poate încă citi o inscripție în limba greacă. Ea ne arată că biserica a fost zidită de Duca Vodă în zilele patriarhului Ierusalimului Dosithe, precum și ale mitropolitului Moldovei Dosithe, în 1673. Această dată este de sigur cea a terminării lucrărilor picturii. De desubul inscripției, se vede emblema lui Duca-Vodă, un zimbriu, doi lei pe lături și o coroană deasupra.

2) Pe peretele apusan al pronaosului la dreapta intrării, este zugrăvit în frescă un însemnat grup istoric, reprezentând, în costume de ceremonie, pe ctitorul Gheorghe Duca-Vodă cu familia sa, între cari se disting, indicați prin inscripții, Anastasia Doamna, fiul lor Constantin și patru fice, Gheorghe Duca își ține în mână biserica, care se recunoaște foarte bine și pe care o prezintă Măntuitorului.

De remarcă sunt costumele: mantii lungi până la glezne și mai ales palării rotunde, late, cu câte un pană pe partea dreaptă, pe care le poartă atât domnul cât și doamna.

Iconografia frescelor n'are nimic deosebit. În nertex numai, pe peretele sudic, se află un mare panou reprezentând Arborele lui Ieseu. Între personajii se disting și câțiva filosofi greci, așa cum le mai putem vedea și la alte biserici, mai ales la cele bucovinene, de pildă la Voroneț și Sucevița.

Poate când frescele se vor spăla, să constatăm prezența unor scene interesând iconografia sau evoluția picturii din veacul al XVII-lea.

Într'o ocazie din dreapta pronaosului, se află mormântul Mariei, fiica lui Duca-Vodă, moartă în 1672; iar în partea stângă, sub o altă boltă, se vede o piatră funerară, care ar fi mormântul-cenetaf al ctitorului purtând o inscripție din 1679.

„Dar din unele date istorice, observă d. N. A. Bogdan, știm că bătrânul Duca-Vodă ar fi murit în Constantinopol; se poate dar ca acest mormânt să fi fost numai pregătit pentru fondatorul bisericii fără însă să se fi îngropat chiar acolo”. (Orașul Iași, p. 455).

Din bogatele odăjdii de odinioară ale bisericii nu se mai păstrează mai nimic. Există totuși două obiecte mai interesante: o evanghelie ferecată în arginți, lucrată frumos în secolul al XVII-lea, pe care, între altele, se vede figura Sfântului Cristofor cu capul de bou, precum și un orar brodat în fir și donat de Anastasia, d-na lui Duca Vodă, purtând data de 7177 (= 1669) și numele ei.

Câteva legende și fapte istorice sunt legate de Cetățuia.

Poporul crede că între aceasta și palatul-domnesc, pe locul căruia se înalță astăzi palatul administrativ, ar fi existat un tunel, care permitea domnului să se refugieze la mănăstire, în caz de primejdie. Această legendă se referă și la Galați, unde li se arăta în pinvefiele cauter egumenești un coridor cu pereți surpați, care ar fi legat această mănăstire cu Cetățuia.

O altă legendă spune, că clopotul Cetăției, numit de popor „Baiulul lui Duca-Vodă”, ar fi fost luat de acesta din Dorna de la un bogat cioban.

Ca evenimente istorice în legătură cu Cetățuia, câteva au un interes oarecare. În 1672, sultanul Mahomed IV a vizitat mănăstirea și a admirat de pe înălțimea ei frumoasa privește a Iașilor.

Domnul Moldovei, Mihail Racoviță, găsi la Cetățuia un adăpost destul de sigur împotriva ostășilor căpitanului ungur Ferenc Ernan, care încerca să-i prindă, în 1717.

O cruce din apropiere, la marginea cartierului ieșan Nicolina, comemorează lupta ce a dat trupa de husari unguri împotriva oștei ce a fost trimisă să-i distrugă.

În 1821, oștile Eteriei grecești au produs oarecare stricăciuni sfântului lăcaș.

Mănăstirea Cetățuia a fost închinată de ctitorul ei, cum ne arată cronicarul Neculai Costin, sfântului Mormânt.

Secularizându-se averile mănăstirești, ea a rămas cu totul uitată și afilată parohiei Galați.

I. P. S. S. Pimen, mitropolit actual al Moldovei, n'adus o îndreptare.

Prin stăruința sa, Cetățuia a fost restaurată, dată în îngrijirea cătorva călugări și instituită în mănăstire-model, în care cel puțin agricultura și viticultura sunt serios cultivate.

Cetățuia merită atenție atât din partea turiștilor, iubitori de pitoresc și de artă cât și din partea istoricilor artei, cari vor găsi aici elemente interesând studiile lor.

De închiriat

DOUĂ CAMERE și o bucatărie situate în strada Hotin 4.

A se adresa Părintelui Petrovanu la Biserica Sf. Teodor.